

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

15 De simonia, quae committitur in praesentatione, vel nominatione
clerici ad beneficium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

Sed quæstio est, An vendere huiusmodi officia, sit per se Simoniacum? Respondeo, nomine officii in iure canonico aliquando intelligi beneficium Ecclesiasticum, & tunc Simoniacum esse per se, & simpliciter, vendere Ecclesiasticum officium, quemadmodum vendere beneficium.

Aliquando officia Ecclesiastica dicuntur ipsa clericorum officia, videlicet, quæ clerici ex suis ordinibus exercent, & obeunt, quale est officium ostiarii, exorcistæ, lectoris, & Acolythi, & aliorum superiorum clericorum: & venditio horum officiorum est per se simoniaca, quia talia officia existunt, & pendunt ex ordinibus. Vnde nequeunt vendi, nisi ordinibus quæque ipsi vendantur, quæ est simonia iure diuino damnata.

Alia officia sunt, quæ non descendunt ex ordinibus, quæque sunt Ecclesiæ auctoritate instituta: Et hæc aliquando talia sunt, vt non nisi per clericos exercentur: alia verò sunt, quæ per laicos fieri solent. Primi generis officia vendere, non est per se simoniacum, sed ideo simoniacum est, quia prohibetur. *Glossam c. Saluator. i. quaestio. 3. in verbo. Et iudicium* & ratio huius est, quia nec sunt spiritualia, nec spiritualibus annexa: & sic, Ecclesiæ ea instituit, ita etiam abrogare, & abolere potest, si velit: prohibuit tamen ne pretio conferantur. Et hinc est, vt si Romanus Pontifex ea venderet, simoniacum non sit. Itam Curia Romana per eaque huiusmodi officia vendi solent, quale est Camerarii, Thesaurarii, Auditorum Camere Apostolicæ officium. Episcopi verò, vbi consuetudo est præscripta, vt similia officia vendantur, minime simoniaci sunt: at vbi talis consuetudo non est, qui ea vendunt, tamquam simoniaci condemnari possunt.

Officia verò, quæ per laicos exercent solent, vendere, simoniacum non est, quamuis turpe esse videatur tale lucrum, præsertim si officio coniunctum sit iudicium. Nam vt ait *Panormitanus in cap. Præterea, ne Prælati vicis suis, num. 4.* ex tali venditione subditi damno officium ut, quia is, qui emit officium, vt aliquid vitæ pecuniam datam lucretur per fas & nefas pecuniam extorquet, & modicam culpam delinquentis facit grauiorem, & sæpe punit pecuniaria multa eum, cuius persona grauius puniri deberet.

De Simonia, quæ committitur in præsentatione, vel nominatione clerici ad beneficium.

CAPVT XV.

SIMONIA CVM est, quando Patronus offert, siue præsentat, siue nominat clericum ad beneficium, pecunia recepta, vel eo pacto, vt temporale commodum accipiat, *cap. i. de transact.* Item Simoniacum est Patronus, quando pacifcitur cum clerico, quem instituendum proponit, nominat, & offert, vt beneficium resignet, siue dimittat, quemadmodum Patronus ipse petierit, vel si ita cum eo conuenierit, vt resignet beneficium in gratiam, & fauore eius, quem Patronus nominauerit, vel si pactum fecerit, vt clericus certam partem soluat ex fructibus beneficii, vel vt consensum præter pensionem in beneficio imponenda.

Insuper Simoniacum est, qui ad beneficium promouetur ex pacto cum Patrono, cui promittit se nihil petiturum ab eo, *c. Per tuos 3. c. Si quis, de Simonia.*

Primo quaeritur, An simoniacum sit Titius, qui ordinatur ad titulum patrimonii, vel pensionis, quam sibi Caius donauit, sed ea lege, & conditione, vt postea ipsi Caius restituat, vel ne aliquid à Caio petat? Respondeo, Simoniacum esse, & in iuris poenas contra Simoniacos consi-

tutas incurere, quia sicco titulo patrimonii, vel personis ordinatur, & ex pacto, vt rem sibi donatam restituat, vel ne eam exigit.

Secundo quaeritur, An Patronus possit aliquid exigere ab Ecclesiâ, vel aliquid onus imponere Ecclesiæ, vt tamquam Patronus agnoscat? Respondeo, minime, si id exigat priuata sua auctoritate. *Panormitanus in c. Præterea, 2. de iure patrona.*

Quæres, an possit certum aliquem censum sibi reseruare consensu Episcopi, quando fundat, dotat, vel ædificat Ecclesiâ? Respondeo posse, *ex c. Præterea, modo citato.* At verò post fundationem, donationem, vel ædificationem Ecclesiæ nullum onus potest imponere Ecclesiæ, nisi reseruatum fuerit auctoritate Episcopi tempore fundationis, donationis, vel extructionis Ecclesiæ, sed poterit ne Patronus vendere annuum censum, quem sibi conuenit Episcopi reseruauit? poterit, dummodo consensum Episcopus præstet, & ius patronatus penes ipsum remaneat.

Quid si Titius in testamento mandauit Ecclesiâ fundari, vel construi, reseruata sibi certa pensione annua hæreditaria? Respondeo, eam hæredem exigere non posse nisi id auctoritate Episcopi constituat.

Tertio quaeritur, An patronus ius patronatus possit alteri dare? Respondeo, cum abique Episcopi consensu donare non possit laico, vel clerico, vbi habeat nominae, & titulo patrimonii, siue nomine proprio. Ita Hostiensis, Ioan. Andree, *cap. Illud de iure patrona. Archiepiscopus. cap. i. de iure pa. in sexto. c. c. Pia mentis 10. q. 7.* quamuis Innocentius, & quidam alii sententiam oppositam. Sed vt ait *Panormita. in cap. Illud de iure patrona. n. 5.* prima sententia est communior, & verior. Ecclesiæ verò, siue religiosa d. mui potest donari sine consensu Episcopi, *cap. Illud, de iure patrona.* Ratio diuersitatis est, teste Panormitano eodem in loco, quia laici solent Ecclesiâ magis onerare, quam clerici, deinde, quia si clerici fines sunt, & potestatis excellentias, facilius per Ecclesiâ reprimi possunt, quam laici.

Quarto quaeritur, An patronus possit ius patronatus vendere, vel cum re aliqua temporalis permutare? Respondeo, per se separatim à re, in qua est ius patronatus constitutum, vendi non posse absque simoniae vitio, quia est quid spirituali annexum. Deinde Simoniacum esset patronus, si rem pluri venderet ratione iuris patronatus, quod est in re, si cut enim simoniaca esset venditio sacris ecclesiis, si pluri vea deretur, quia sacer est, ita simoniacum esset, domum, vel fundum, villam, vel castrum iure patronatus affectum pluri vendere, hoc nomine, quia in ea re qualibet ius patronatus. At verò si domus, vel fundus in feudum datus, vel villa, aut castrum, vel aliud, quod sit quid vniuersum, hoc est, vniuersitatem rerum continens, vendatur quatenus res quædam est, tunc ad emptorem transit vna cum domo, vel fundo temporalium rerum vniuersitatem continenti ius patronatus, *cap. Ius patronatus. cap. Nemini 10. quaestio. 7. c. cap. Ex litteris, c. c. cum seculum, de iure patrona. nisi specialiter excipiatur, vt habetur in cap. Ex litteris.* Sic enim transit cum vniuersitate bonorum ius sepulchri, *l. in medicis, ff. De contrahen. emptione, c. l. Si mercedem, §. Si cum fundum, ff. de act. empti, c. vendi.* Immo transeunt omnia iura, quæ à laicis possideri queunt iura verò, quæ sunt simpliciter spiritualia, quales sunt Ecclesiæ, & Decimæ, primitiæ, & alia similes oblationes, cum vniuersitate bonorum non transferuntur in laicos: vt docet Innocentius in c. Ex litteris citato, quia ea iura in laicos minime cadunt. Hinc est, teste Hostiensis, vt in Ecclesiâ, vel religiosam domum huiusmodi iura spiritualia cum vniuersitate bonorum etiam transmittantur. Ex his percipitur, eum simoniacum esse, qui transfert in alium ius patronatus accepta pecunia, *c. De iure, de iure patronatus.*

Quid dicendum, quando duo patroni litigant, de iure præsentandi, & vnus eorum offert clericum iuris peritum ea conditione, vt in ea lite ius, & causam eius defendat.

non quidem propriis, sed impensis ipsius Patroni, qui cum presentavit? Respondeo, esse Simoniacum, qui eiusmodi pacto clericum presentavit, eo quod ex presentatione temporale commodum recipit. Nam patrocinium ferre alicui in lite, & causam eius tueri, & agere, est quid pecunia estimabile, cum ad id faciendum possit quis stipendio conducere, & obligatio ad patrocinium ferendum est pecunia estimabilis.

De Simonia, qua committitur in ingressu, siue Admissione in Religionem.

CAPVT XVI.

EX cap. Veniens, & cap. de Regularibus & cap. Dilectus 2. cap. Non satis, cap. Quoniam, & cap. Mandatum, de Simonia, constat, Simoniacos esse Monachos, & quosuis Religiosos recipientes aliquem ad Religionis habitum, pecunia ab eo accepta.

Primo quaeritur, An sit Simoniacas ingressus in Religionem, cum quis videlicet admittitur in Religiosorum numerum, recepta pecunia ad victum eius? Certe iuris est, pecuniam dari, vel accipi non posse, ut quis ad religionis habitum admittatur.

Quod quaeritur in presenti loco, est, An aliquid dari, & accipi queat, ut quis in Monasterium admittatur sustentetur? Nam cum Monacho, in Religionem admisso duplex ius conueniat, vnum spirituale, quod sufragium habet in Monachorum collegio, & vocem, ut dicitur in capitulo, & quo gaudet multis privilegiis, & bonis, quae sunt Monachorum propria: alterum vero corporale, quo et Monasterium debet victum, & vestitum: quae duo iura quamuis in quolibet monacho sint, tamen ipsa coniuncta, possunt tamen ratione, & consideratione diuidi.

Quare praesens quaestio est, An possit aliquid dari ab eo, qui in Religionem ingreditur, non quidem, ob primum illud ius, quod acquirit, quod est spirituale, sed ob alterum quod est corporale ius? Et an Monachi admittentes aliquem ad Monasterium, licet recipiant id, quod eiusmodi ratione datur? Dicendum est, nullam in hoc simoniam committi. S. Thomas 2. 2. quaestio 100. art. 3. ad 4. ad hanc quaestionem ita respondet: Pro ingressu Monasterii non licet aliquid exigere, vel accipere quasi pretium: licet tamen si Monasterium sit tenue, quod non sufficiat ad tot personas nutriendas, gratis quidem ingressum monasterii exhibere, sed accipere aliquid pro victu personae, quae in monasterium fuerit recipienda, si ad hoc non sufficiant monasterii opes, & in 4. Distin. 25. quaestio 3. art. 3. quaestio in cula 2. ad 7. tunc, inquit, potest exigere ab eo, qui in monasterio vult Deo seruire, non quasi pretium Religionis, sed ut habeat monasterium, unde possit illi providere.

Si autem sine grauiamine Ecclesiae potest recipi, Simoniacum est aliquid pro receptione exigere. Sic S. Thomas, vnde, teste Siluestro in verbo Simonia, quaestio 15. vers. 1. secundum Vincentium, Ruera, & Hostiensium, adde etiam Glossam in c. Non satis in verbo Requiritur, & in cap. Quoniam, verbo paupertatis de simonia, hi, quorum est Monachum recipere, possunt haec verba dicere ei, qui petit ingressum in monasterium: Nos libenter, & gratis recipimus te ad consortium spirituale. Sed cum bona nostra non sufficiant nobis, & tibi, asser tecum, unde possis viuere.

Quaerit, An Monachi admittentes aliquem ad Monasterium, quod redditus, siue bona non habet, quae sufficiant ad Monachos sustentandos, pacifice queant cum eo, qui petit, ingressum, ut aliquid dari monasterio, unde commodè sustentetur? Rosella in verbo Simonia num. 1. & alii quidem censent, huiusmodi pactionem Simoniacam esse. At Siluester loco supra citato cum Angelo, & cum Auctore

summae Pisanae sentit oppositum, & merito, quia reuera id, quod datur, & accipitur in cibum, & victum Monachi, non datur, aut accipitur ob ius spirituale, quod Monachus acquirit, sed ob temporale ius, quod recipit: quemadmodum quod sacerdotibus, vel clericis datur tanquam alimentum, non est simoniacum pretium, vel lucrum, quia non datur ob spiritualia, quae seminant, siue ministrant, sed tanquam subsidium vitae debitum.

Obiicit id, quod habetur in cap. Quoniam de Simonia, ubi Innocentius Tertius in Consilio Lateranensi Generali ait: (Quoniam simoniaca labes adeo plerisque moralibus infecta, ut vix aliquas recipiant in sortores paupertatis praetextu, volentes huiusmodi vitium palliare: ne id, de cetero fiat, penitus prohibemus.) Respondeo cum Siluestro de Simonia, quaestio 15. vers. 2. prope finem, ibi Pontificem id prohibere, quia moniales eiusmodi recipiebant in sortores in fraudem iuris, recipiendo eas videlicet in sortores, pecunia recepta, quia in monasterium mittebantur, ac ita ex pacto pecuniam soluebant receptae, quod in sortores admitti terentur, non autem quod eam pecuniam conferent tanquam alimentum, quo sustentarentur: idque illae moniales faciebant nomine praetextuque paupertatis, simoniam obtinentes.

Obiicit itidem id, quod dicitur in cap. Non satis, de Simonia: (Prohibemus igitur, ne ab his, qui ad religionem transire volunt, aliqua pecunia requiratur:) quibus verbis Panormitanus, & alii cum Glossa dicunt, non prohiberi moniales aliquid recipere sponte datum, sed ex pacto. Respondeo, solum id prohiberi, ne aliquis admittatur in Religionem, recepta pecunia ab eo, tanquam pretio ingressus in religionem, quamuis Panormitanus, alique cum Glossa generaliter dicant, non posse pecuniam recipi ex pacto. Ineligendum tamen est, non posse recipi tanquam pretium religionis: secus enim est, si detur, & accipitur pecunia etiam ex pacto, ut alimentum, quo Monachus sustentetur: hoc enim ius naturae concedit, & canones, & Pontificum decreta non prohibent, nisi quando pecunia recipitur in fraudem legis.

Secundo quaeritur, An quando monasterium ex redditibus suis potest moniales in certo numero sustentare, & non plures, possit absque simoniae vitio exigere ab his, qui vitra numerum in monasterium admitti volunt, ut dent id, unde sustentari queant? Respondeo cum Casetano secunda secundae quaestio 100. art. 3. & cum Siluestro in eo loco, quem supra retulimus, & Nauarram Apologia de rebus Eccles. quaestio 1. monit. 82. & in tract. de redditibus Eccles. quaestio 1. monit. 60. posse, quia reuera in hoc nullum est simoniae peccatum, quia illud nec datur, nec recipitur, ut pretium ingressus in religionem, sed tanquam alimentum, quo sustentari is, qui in religionem admittitur. Sic etiam Angelus in verbo simonia 4. Tabien. eodem verbo, num. 63. & seqq.

Oppones id, quod habetur in cap. periculofo, §. Sanè, de statu regul. in textu, ubi Pontifex dicit: (Districius inhi-beamus, ne in monasteriis ordinum non mendicantium aliquae recipiantur de cetero in sortores, nisi quot poterunt de ipsorum monasteriorum prouentibus absque penuria sustentari: Si secus actum fuerit, irritum decernentes. Concilium quoque Trident. sess. 25. cap. 3. de regularibus ait: (In praedictis autem monasteriis, & domibus tam virorum, quam mulierum bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus, is tantum numerus constituatur, ac in posterum conferuetur, qui vel ex redditibus propriis monasteriorum, vel ex consuetis elemosinis commodè possit sustentari.) Haec ibi Siluester in verbo Simonia quaestio 15. vers. 2. ad finem ait, in c. periculofo, prohiberi, ne moniales, quae Mendicantes non sunt, plures recipiant in monasterium, quam possint alii ex redditibus, ne propter inopiam cogantur exire, & violare clausuram. Vnde, inquit, intentio legis est, ut habeant, unde viuant. Et reuera, si intentio sit pura, laudabile est exigere à volentibus ingredi victum, quando monasterium numerum maiorem non

potest